

Van Samen naar Samenleving

Lokale Inclusie Agenda
2024-2028

gemeente
Tubbergen

En noe, met mekaar, vedan!

Van Samen naar Samenleving

Lokale Inclusie Agenda 2024-2028

Datum

Augustus 2024

Bestuurlijk verantwoordelijk(en)

Hilde Berning-Everlo

Voorwoord

Beste inwoners van de gemeente Tubbergen,

Met trots presenteer ik jullie de Lokale Inclusie Agenda van onze gemeente Tubbergen, met de titel: 'Van Samen naar Samenleving'. Deze agenda is een belangrijke stap richting een samenleving die voor iedereen toegankelijk is, waar iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt.

In onze gemeente geloven we in samen leven en werken. We vinden het belangrijk dat iedereen zo zelfstandig mogelijk kan meedoen en niet buitengesloten wordt. Dat zorgt voor een betere gezondheid en een fijne samenleving. Jong en oud, rijk en arm, van hier of elders, met of zonder beperking: elke inwoner heeft talenten en draagt op zijn eigen manier bij aan onze gemeenschap. Meedoen lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet altijd. Vaak maken we, zonder het te merken, barrières voor een groot deel van onze inwoners.

Wist je bijvoorbeeld dat:

- 13% van onze inwoners van 18 jaar en ouder een beperking heeft?
- 9% van onze inwoners laaggeletterd is?
- 14% van de volwassenen psychische klachten heeft?
- 27% van onze inwoners zich sociaal eenzaam voelt?

Hoe zorgen we ervoor dat iedereen zo zelfstandig mogelijk kan meedoen? Dat inwoners zich gezien en gehoord voelen, en dat gelijke kansen en toegankelijkheid de norm zijn in onze gemeente?

Deze Inclusie Agenda is gemaakt door te praten met inwoners, ambtenaren, maatschappelijke organisaties, ondernemers en anderen. Samen hebben we gekeken naar wat goed gaat en wat beter kan. Dit heeft geleid tot verschillende actiepunten voor de komende jaren. Deze agenda is geen eindpunt, maar het begin van een nieuwe ontwikkeling. Hierbij hebben we de inzet, ideeën en ervaringen van iedereen nodig. Inclusie is iets waar we allemaal aan moeten werken.

Ik wil iedereen oproepen om bij te dragen aan deze gezamenlijke ambitie. Laten we blijven luisteren naar elkaar, oog hebben voor de verschillen die ons sterker maken, en handelen met respect en gelijkwaardigheid. Samen maken we de gemeente Tubbergen toegankelijker en de samenleving sterker.

Met vriendelijke groet,

Hilde Berning-Everlo

Wethouder Inclusie

Gemeente Tubbergen

Lokale Inclusie Agenda

1.	De route naar de Lokale Inclusie Agenda	4
2.	Inclusie voor de gemeente Tubbergen	5
2.1	Inclusie, wat is dat?	5
2.2	Inclusie, een continue proces	5
2.3	Inclusie, dat doen we samen	6
3.	Onze uitdagingen	7
4.	De thema's van onze Lokale Inclusie Agenda	9
4.1	Inclusie in het DNA; Interne bewustwording	11
4.2	Toegankelijke informatie; voor iedereen toegankelijk	13
4.3	Onderwijs & Ontwikkeling; Levenslang kunnen ontwikkelen	15
4.4	Wonen; Leven in een passende omgeving	17
4.5	Werk & Inkomen; Maatschappelijk betekenis hebben	19
4.6	Vrije tijd; Meekunnen doen waar je wil	21
4.7	Vervoer; Jezelf kunnen verplaatsen	23
4.8	Welzijn, Gezondheid & Ondersteuning; Assistentie dichtbij wanneer nodig	25
5.	Implementatie, borging & evaluatie; Een doorlopend proces	27

1. De route naar de Lokale Inclusie Agenda

In juli 2016 heeft Nederland het Verenigde Naties(VN)-Verdrag ‘Handicap’ ondertekend. Het doel van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking. In het verdrag staat wat de overheid moet doen om dit te realiseren. Met de ondertekening van dit VN-Verdrag is het voor alle gemeenten in Nederland verplicht om een Lokale Inclusie Agenda op te stellen. Ook de gemeente Tubbergen heeft in 2020 het VN-Manifest ‘Iedereen doet mee’ ondertekend, als eerste van de Twentse gemeente. Dit was het moment waarop verschillende partijen in de gemeente Tubbergen de handen ineen hebben geslagen om te werken aan een inclusievere gemeente. Deze samenwerking is voortgezet in het Coalitieakkoord 2022 - 2026 ‘En noe met mekaar vedan’. De ambities uit het Coalitieakkoord zijn vertaald naar het programma ‘Positieve gezondheid’ waarin het thema inclusie, iedereen kan en mag meedoen, een belangrijk thema is. De verantwoordelijkheid van de inwoner zelf en de kracht van de samenleving staat daarbij voorop. De kracht van de samenleving is groot en heeft veel waarde. De gemeente Tubbergen wil voorwaardenscheppend zijn, ontmoeting faciliteren, preventief- en proactief te werk gaan.

In oktober 2023 heeft de gemeente samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG een dag georganiseerd: ‘Iedereen doet mee’. Op deze dag stond het belang van inclusie in onze samenleving centraal. Het was een dag voor inspiratie, kennisdeling en samenwerking. In februari 2024 is de start gemaakt met de Lokale Inclusie Agenda door middel van creatieve sessies over het onder-werp inclusie met inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen. Tijdens deze creatieve sessies is gevraagd wat inclusie voor hen betekent en welke “snelle” oplossingen zij konden bedenken. Daarmee konden inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen input geven voor deze Lokale Inclusie Agenda en is de basis gelegd voor de thema’s, in combinatie met de Handreiking ‘Lokale Inclusie Agenda’ van de VNG. Daarnaast gaf het input voor de toekomst waar we mee aan de slag kunnen.

Als laatste zijn ook gesprekken gevoerd met ambtenaren van verschillende afdelingen die in hun dagelijkse werkzaamheden te maken hebben met inclusie. De thema’s uit de Handreiking ‘Lokale Inclusie Agenda’ en de creatieve sessies waren hiervoor de basis. Deze input is, samen met verschillende bestaande beleidsstukken, verwerkt in de acties.

Met de verzameling van bovenstaande input is de Lokale Inclusie Agenda van de gemeente Tubbergen tot stand gekomen. De Lokale Inclusie Agenda start met een uitleg over inclusie in de gemeente Tubbergen en de uitdagingen die spelen. Vervolgens wordt er een overzicht getoond met alle thema’s van de Lokale Inclusie Agenda en wordt er per thema ingegaan op de bijbehorende acties.

2. Inclusie voor de gemeente Tubbergen

2.1 Inclusie, wat is dat?

Als we iets hebben geleerd van de creatieve sessies is dat inclusie niet te omvatten is één definitie. Wat inclusie voor de één betekent, kan voor de ander iets heel anders inhouden. Het VN-verdrag 'Handicap' en de Handreiking 'Lokale Inclusie Agenda' richten zich bijvoorbeeld specifiek op mensen met een beperking. De Handreiking 'Inclusie en Diversiteit' van Movisie spreekt daarentegen over inclusief beleid, waarin het erom gaat dat iederéén volwaardig mee kan doen in alle levensdomeinen, ongeacht leeftijd, huidskleur, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten, levensbeschouwing, seksuele oriëntatie of beperkingen. Hierin is er geen aandacht voor een specifieke doelgroep, maar gaat het erom dat iedereen overal mee kan doen.

Om tot een definitie te komen voor inclusie in de gemeente Tubbergen, nemen we als uitgangspunt de definitie uit het Coalitieakkoord 2022 – 2026 'En noe met mekaar vedan': een inclusieve samenleving. Deze definitie gaat ook in op een brede aanpak. Een inclusieve samenleving betekent dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk mee kan doen aan de samenleving. Elke inwoner moet de mogelijkheid hebben mee te kunnen en mogen doen en zich naar eigen vermogen te ontwikkelen. Hierbij leggen we niet de nadruk op moeten, want er zijn ook mensen die niet altijd mee willen doen.

2.2 Inclusie, een continue proces

We hebben geprobeerd zoveel mogelijk acties in deze Lokale Inclusie Agenda op te nemen. Deze Lokale Inclusie Agenda is echter niet volledig. De Lokale Inclusie Agenda is een verzameling van dat wat we al doen, de thema's die we hebben opgehaald uit de samenleving en waar we graag met elkaar (extra) mee aan de slag willen. Daarmee legt de Lokale Inclusie Agenda een basis voor het thema inclusie en legt het focus op thema's waar we de komende periode extra stappen op willen zetten om inclusiviteit te bevorderen.

In het voorjaar evalueren we jaarlijks de Lokale Inclusie Agenda en kijken we waar we staan en of we deze moeten bijstellen. De Lokale Inclusie Agenda is daarom een startdocument die mogelijkheden biedt voor doorontwikkeling in de opeenvolgende jaren. Ook die doorontwikkeling doen we met de samenleving.

2.3 Inclusie, dat doen we samen

De Lokale Inclusie Agenda geeft ons inzicht in wat we al doen en wat we nog (extra) gaan doen. Deze activiteiten doen we als gemeente niet alleen. Onze kracht als gemeente ligt in het samenlevingsgericht werken. Dat wil zeggen dat we, bij alles wat doen, de samenleving centraal stellen en betrekken. Vanuit de gedachte "niets over ons, zonder ons". Dat betekent in de praktijk dat we als gemeente bij bepaalde activiteiten regie voeren en initiatief nemen en bij andere activiteiten volgend zijn aan (vrijwilligers)-organisaties uit onze gemeente en de gemeente faciliteert ofwel subsidieert. De creatieve sessies bieden bijvoorbeeld input of acties voor de toekomst waar wij mee aan de slag kunnen, maar ook vrijwilligersorganisaties.

Eén van die vrijwilligersorganisaties is stichting Platform Inclusiviteit Tubbergen (PIT). Stichting PIT is de lokale werkgroep die zich specifiek inzet op het onderwerp inclusie. Zij streven naar een inclusieve samenleving in de gemeente Tubbergen. Dit doen ze in samenwerking met organisaties, instellingen, verenigingen, personen en de gemeente. Het behartigen van de belangen van een ieder hoort daar ook bij. In deze werkgroep zitten ervaringsdeskundigen, die op vrijwillige basis meedenken en meehelpen om tot een inclusievere samenleving te komen. Dit doen ze onder andere met de inzet van ambassadeurs. Dit zijn vrijwilligers die bezig gaan op vier thema's: armoede, sport, onderwijs en het bedrijfsleven. Zo komen ook de activiteiten van Stichting PIT terug in deze Lokale Inclusie Agenda.

3. Onze uitdagingen

Landelijk zien we dat er steeds meer aandacht wordt gegeven aan het thema inclusie. Het startschot hiervoor is het VN-verdrag handicap. Gemeenten zijn sinds 2016 verplicht om een Lokale Inclusie Agenda op te stellen waarin duidelijk omschreven is welke verbeteringen en doelen gemeenten moeten realiseren en binnen welk tijdbestek. In het plan moeten onderwijs, werk, inkomen, vervoer, wonen en leven een plek krijgen. Hierbij moeten gemeenten samen optrekken met inwoners. Deze ontwikkeling heeft ervoor gezorgd dat steeds meer gemeenten aan de slag gaan met het thema inclusie. Wat opvalt is dat gemeenten het breed aanpakken en een breed inclusiebeleid als uitgangspunt hebben. Ze richten zich niet op één specifieke doelgroep in hun inclusiebeleid, zoals inwoners met een beperking, maar op alle inwoners.

De samenleving bestaat namelijk uit verschillende doelgroepen en verschillende inwoners, waarin we graag willen dat iedereen mee doet. Ongeveer 13% van de inwoners heeft één of meerdere beperkingen (18 jaar en ouder). Bijna 27% voelt zich sociaal eenzaam (18 jaar en ouder) en ongeveer 14% van de inwoners heeft psychische klachten (18 jaar en ouder). Ook deze doelgroepen moeten onderdeel uitmaken van de maatschappij en hierin mee kunnen doen. Ook zij maken onderdeel uit van de Lokale Inclusie Agenda.

Het hanteren van een brede definitie zorgt voor een uitdaging, want waar over inclusie wordt gesproken, heeft inclusie niet automatisch voor iedereen dezelfde betekenis. Waar het voor de één gaat over mensen met een beperking, kan het voor de ander bijvoorbeeld gaan om senioren laten meedoen in de samenleving of acceptatie van geaardheid. Hoewel de gemeente Tubbergen kiest voor een definitie, brengt ook deze brede definitie een uitdaging met zich mee. Met inclusie schuilt ook het risico van het (onbewust) vergeten, exclusie. We willen namelijk dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk mee kan doen aan de samenleving. En dat moeten we opbouwen, want er zijn altijd mogelijkheden voor verbetering. Daarmee is deze Lokale Inclusie Agenda niet het einde, maar het begin van een voortdurende ontwikkeling.

De brede definitie zien we ook terug in de gesprekken met onze inwoners. In februari 2024 hebben we creatieve sessies georganiseerd, waarin er gesprekken zijn geweest met ondernemers, organisaties, verenigingen en inwoners. Hoewel er veel goede en praktische oplossingen werden geboden tijdens deze creatieve sessies, gaf dit ook onze uitdaging weer. Een aantal oplossingsrichtingen waren gericht op korte termijn oplossingen voor allerlei verschillende doelgroepen en thema's. Hoewel de uitgebreide antwoorden goed aansluiten bij de brede definitie van inclusie, is het goed om niet alleen denken in korte termijn oplossingen, maar ook kijken wat bijdraagt aan een oplossing op lange termijn. Hiervoor moeten we een stap terug en kijken naar de processen in de gemeentelijke organisatie. Hoe wordt inclusie normaal en maken we het onderdeel van ons handelen en komt het in ons DNA? Op sommige vlakken zijn we al heel ver en zit inclusie verweven in de processen, maar er valt ook nog voldoende winst te behalen.

Dit kwam ook terug in de interne gesprekken met ambtenaren van verschillende afdelingen. Voor een aantal is inclusie onderdeel van hun werk en hoeven zij daar niet "extra" over na te denken. Voor sommigen was het begrip inclusie nieuw. En anderen waren met inclusie bezig, zonder dat ze het door hadden. In de gesprekken hebben we het ook gehad over het woord inclusie. Op de vraag wat inclusie voor hen inhield, kwam vaak terug dat inclusie gaat om alle inwoners en alle doelgroepen. Bij voorkeur werd er zelfs niet gesproken over doelgroepen en het zogenoemde "hokjes denken". Dit sluit aan bij de brede definitie van inclusie die wordt gehanteerd in het Coalitieakkoord 2022 – 2026 'En noe met mekaar vedan', een inclusieve samenleving.

4. De thema's van onze Lokale Inclusie Agenda

De handreiking 'Inclusie Agenda' opgesteld door VNG is bij het opstellen van deze Lokale Inclusie Agenda gebruikt als inspiratie. De thema's geven ons een basis en de mogelijkheid om onze eigen inzichten toe te voegen.

Verschillende onderwerpen en/of projecten raken meerdere thema's. We hebben ervoor gekozen om deze te plaatsen onder één thema om herhaling van de onderwerpen te voorkomen.

De volgende thema's zijn te vinden in deze Lokale Inclusie Agenda;

- 1. Inclusie in het DNA**
- 2. Toegankelijke informatie**
- 3. Onderwijs & Ontwikkeling**
- 4. Thuis**
- 5. Werk & Inkomen**
- 6. Vrije tijd**
- 7. Vervoer**
- 8. Welzijn, Gezondheid & Ondersteuning**

In de volgende hoofdstukken behandelen we elk thema aan de hand van de volgende drie vragen:

- **Wat doen we al?**
- **Wat gaan we nog extra doen?**
- **Hoe ziet de planning eruit?**

Een gratis overzicht van de thema's in de Lokale Inclusie Agenda en de waarden. De gebruikte iconen bij de thema's en de afbeelding op deze pagina zijn ontworpen door Overhaus en heeft de VNG beschikbaar gesteld.

4.1 Inclusie in het DNA

Interne bewustwording

In de ambtelijke organisatie wordt inclusief denken de nieuwe standaard van medewerkers.

In dit thema “Inclusie in het DNA” kijken we naar de gemeente als organisatie. De gemeente Tubbergen wil graag op een inclusieve manier werken. Dit vraagt in eerste instantie om bewustwording in de eigen organisatie, om daar vervolgens naar te kunnen handelen. Het is belangrijk dat zowel de medewerkers als de organisatie weten wat inclusie inhoudt, en wat de politiek-bestuurlijke ambitie is, zodat ze dit daarna kunnen uitdragen naar de samenleving. Daarmee wordt inclusie niet alleen maar op een reactieve manier ingezet, maar groeien we naar een organisatie waar inclusie in het DNA zit. Bij een aantal onderdelen zijn we al ver en is inclusie onderdeel van het (denk)proces, maar er is altijd ruimte voor verbetering en borging in de gemeentelijke processen.

Wat doen we al

- Alle medewerkers van de gemeente Tubbergen hebben mogelijkheden om trainingen te volgen die raakvlak hebben met inclusie. Met deze trainingen wordt er gewerkt aan de bewustwording op het thema inclusie. Bijvoorbeeld ‘Jouw interculturele bewustzijn’ of ‘Diversiteit en Inclusiviteit’. Het biedt ook de mogelijkheid om in te spelen op ontwikkelingen.
- De gemeente Tubbergen doet mee aan de verkiezing van de meest toegankelijk gemeente van Nederland 2024. Hiermee creëren we zowel intern als extern aandacht voor inclusie.
- Het VN-Manifest ‘Iedereen doet mee’ is ondertekend.
- Inclusie is opgenomen als ambitie in het coalitieakkoord 2022-2026.

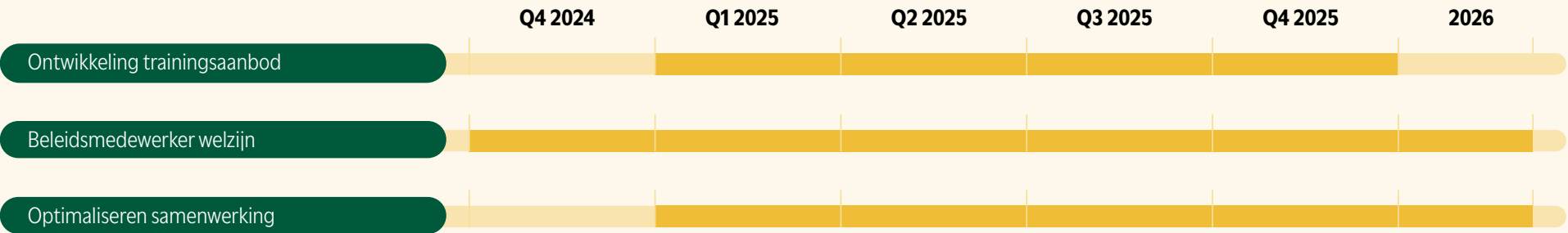
- De gemeente Tubbergen is een regenboog gemeente. Daarmee wil de gemeente zich inzetten voor gelijke kansen en gelijke behandeling voor mensen uit de LHBTI-gemeenschap.

Wat gaan we extra doen

- Het aanbod van trainingen en educatie wordt uitgebreid. Medewerkers hebben daarmee meer mogelijkheden om te leren over inclusie en hoe ze dit kunnen toepassen in hun werkzaamheden. Daarmee wordt de bewustwording vergroot over inclusie.
- We stellen een beleidsmedewerker welzijn aan die bezig gaat met de Lokale Inclusie Agenda en het thema inclusie onder de aandacht brengt bij de verschillende beleidsterreinen. Hierdoor wordt de bewustwording over inclusie vergroot en zijn er mogelijkheden om gericht thema’s aan te pakken.
- We verbeteren intern de samenwerking met verschillende afdelingen om het proces te optimaliseren waarbij inclusie mogelijk een onderdeel wordt van verschillende processen. Denk bijvoorbeeld aan de (her)inrichting van gebouwen of de (her)inrichting van (nieuwbouw) wijken. Hierin is een start gemaakt bij de afdelingen Sociaal Domein en Openbare Ruimte.

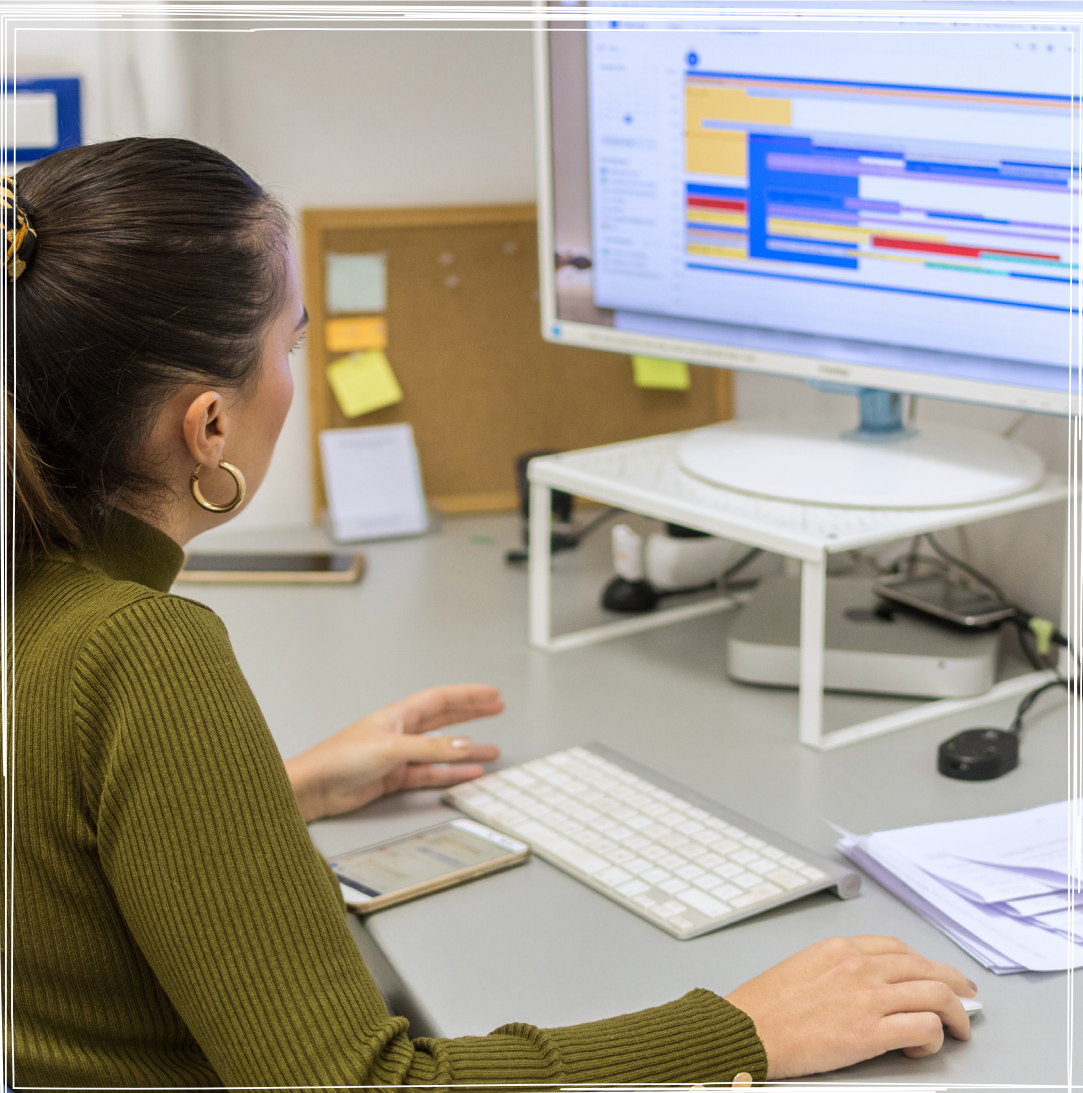

Planning

4.2 Toegankelijke informatie

Voor iedereen toegankelijk

In de gemeente Tubbergen kan elke inwoner zelfstandig informatie van de gemeente raadplegen

In het thema “informatie” gaan we in op de toegankelijkheid van informatie voor alle inwoners. Daarvoor kijken we naar de manier hoe de gemeente haar informatie aanbied. Dit gaat niet alleen om een website of sociale media waar op informatie wordt gedeeld, maar ook over brieven die naar inwoners worden verstuurd. Een aantal informatieonderdelen is al verbeterd, maar dit kunnen we nog uitbreiden.

Wat doen we al

- Er wordt zoveel mogelijk gecommuniceerd op B1 niveau, dit is eenvoudig Nederlands. Daarmee zijn teksten voor (bijna) iedereen toegankelijk. Het hanteren van taalniveau B1 heeft onder andere geleid tot het herschrijven van brieven richting inwoners. Ook is er in andere processen gekeken naar het schrijfniveau en is dit aangepast. Dit is onderdeel van het project ‘Direct Duidelijk’.
- Het gemeentehuis is toegankelijker gemaakt, zodat ook inwoners met toegankelijkheidswensen naar het gemeentehuis kunnen komen. De knoppen voor de deuren naar buiten zijn verlaagd voor rolstoelgebruikers. Op de trap zijn reflecterende stickers geplakt voor slechtzienden.
- Als inwoners fysiek niet in staat zijn om naar het gemeentehuis te komen, kunnen zij zaken digitaal aanvragen. Bijvoorbeeld het aanvragen van een vergunning.

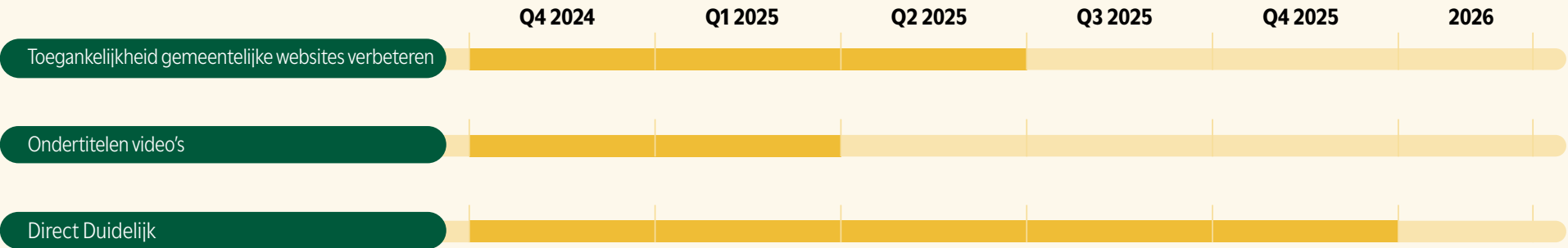
- Als inwoners fysiek niet in staat zijn om naar het gemeentehuis te komen om documenten af te halen, kunnen ze deze ook laten bezorgen. Dit gaat om documenten zoals een paspoort, ID of rijbewijs.
- De raads- en commissievergaderingen worden live uitgezonden en voor slechtthorenden is er ondertiteling beschikbaar.
- We dragen bij aan het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Hier kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, donorregistratie, coronacheck, rijbewijs en zorg. De medewerkers van het Informatiepunt helpen hen zoeken naar de juiste informatie op de sites van de overheid. Persoonsgebonden vragen worden doorverwezen naar lokale partners zoals Schakel, één toegang sociaal domein.

Wat gaan we extra doen

- De websites van gemeente Tubbergen worden digitaal toegankelijk. We willen volledig voldoen aan de overheidsstandaard WCAG 2.1, niveau AA. Voldoen aan deze standaard maakt de website onder andere gebruiksvriendelijker en beter toegankelijk voor verschillende doelgroepen.

- Naast de gemeentelijke hoofdwebsite worden ook andere websites onderzocht op toegankelijkheid.
- Video’s die de gemeente plaatst worden ondertiteld. Daarmee zijn de video’s ook toegankelijk voor slechtthorenden en doven.
- We gaan verder aan de slag met het project ‘Direct Duidelijk’. Hierin gaan we bezig met de bewustwording van de manier van communiceren bij de medewerkers.

Planning

4.3 Onderwijs & Ontwikkeling

Levenslang kunnen ontwikkelen

In de gemeente Tubbergen krijg elk kind dezelfde kansen op het gebied van onderwijs en ontwikkeling, zodat elk kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.

In het thema “Onderwijs & Ontwikkeling”, kijken we naar het belang van onderwijs en persoonlijke groei voor kinderen. De gemeente wil samen met lokale en regionale onderwijsorganisaties zorgen voor een omgeving waar iedereen, ongeacht hun achtergrond of vaardigheden, de kans krijgt om zich te ontwikkelen. Dit gaat niet alleen om passend onderwijs, maar ook om bijvoorbeeld toegankelijke huisvesting. Ook de kinderopvang is onderdeel van de ontwikkeling van het kind en wordt hierin meegenomen.

Wat doen we al

- De regeling Sociaal Medische Indicatie voor kinderopvang (SMI) is verruimd zodat meer maatwerk geboden kan worden wanneer dat nodig is.
- De werkgroep stichting PIT bezoekt al 15 jaar basisscholen met praktische lessen om kinderen te vertellen over het leven met een beperking. Zij ook onderdelen mee, zoals een rolstoel om de kinderen te kennis . Hiermee wordt er bijgedragen aan bewustwording over inclusie bij kinderen.
- We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van sociale, emotionele en mentale gezondheid van kinderen, zodat kinderen mee kunnen blijven doen in de maatschappij. Om dit te versterken is het project versterking Jeugdpreventie afgrond. Hieruit is bijvoorbeeld de KIES training (kinderen in een scheiding) opgezet. Dit is in samenwerking met de welzijnsstichting. Het behoud- en bevorderen van sociale, emotionele en mentale gezondheid komt ook terug in het gezondheidsbeleid en de

bijbehorende uitvoeringsagenda.

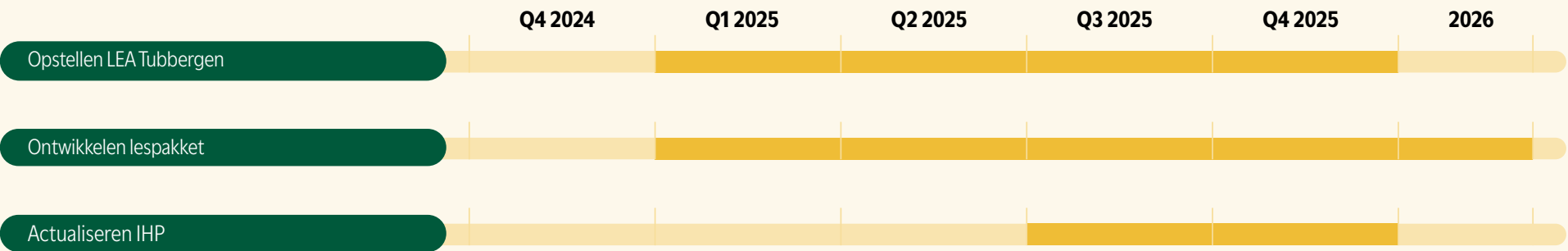
- We onderzoeken de mogelijkheden voor ondersteuning voor taalklassen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Daarmee kunnen ook kinderen die de Nederlandse taal (nog) niet beheersen meedoen in het onderwijs.
- Voor alle kinderen van 0 tot 6 jaar is er Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool. Kindcentra bieden VVE in nauwe samenwerking met het consultatiebureau, de basisscholen en de gemeente.

Wat gaan we extra doen

- Er wordt een LEA (Lokaal Educatieve Agenda) in Tubbergen opgesteld. In de LEA maakt de gemeente samen met haar partners binnen de kinderdagopvang en het onderwijs afspraken over de ontwikkeling van het onderwijs, de kinderopvang en in bredere zin: de jeugd. De komende periode wordt onderzocht of extra inzet op inclusie een onderwerp kan zijn voor de LEA.
- De lokale werkgroep Stichting PIT ontwikkelt een nieuw lespakket voor de schoolbezoeken op de basisscholen en het aanbod uitbreiden naar middelbare scholen.
- Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor gemeente Tubbergen wordt geactualiseerd. Daarin wordt toegankelijkheid van schoolgebouwen meegenomen ter inventarisatie.

Planning

4.4 Wonen

Leven in een passende omgeving

In de gemeente Tubbergen wonen inwoners zo zelfstandig mogelijk en zijn openbare gebouwen voor iedereen toegankelijk.

In het thema “Wonen” kijken we naar het recht van iedereen om te wonen waar en hoe ze dit wensen. Dit gaat niet enkel om de eigen woonlocatie, maar ook om openbare gebouwen in de omgeving. In de openbare gebouwen vinden veelal activiteiten plaats en het is belangrijk om ook deze gebouwen voor iedereen toegankelijk te maken, zodat inwoners daadwerkelijk de kans hebben om mee te kunnen doen. Daarom zet de gemeente zich in voor het creëren van omgeving die iedereen in staat stelt om mee te kunnen doen, waarbij de focus ligt op wonen en het maatschappelijk vastgoed.

Wat doen we al

- Bij nieuwe woningbouwplannen creëren we voor verschillende doelgroepen aanbod. Hierbij onderzoeken we ook de rol van toegankelijkheid in de plannen.
- Met de woningstichting zijn prestatieafspraken gemaakt: er wordt ingezet op het toevoegen van ruim honderd sociale huurwoningen. Hierbij is de ambitie opgenomen te streven naar prettig wonen voor iedereen ongeacht ziekte of beperking. Er wordt gestreefd naar inclusieve wijken en buurten waar iedereen zich prettig en gezien kan voelen.
- We ondersteunen ontwikkelingen die een clustering van voorzieningen nastreven en daarbij het accent leggen op een passend programma. Denk hierbij aan een Kulturhus met een huiskamer waar verschillende initiatieven worden georganiseerd. Deze initiatieven staan onder andere in het teken

van het verminderen van eenzaamheid en stimuleren ontmoetingen.

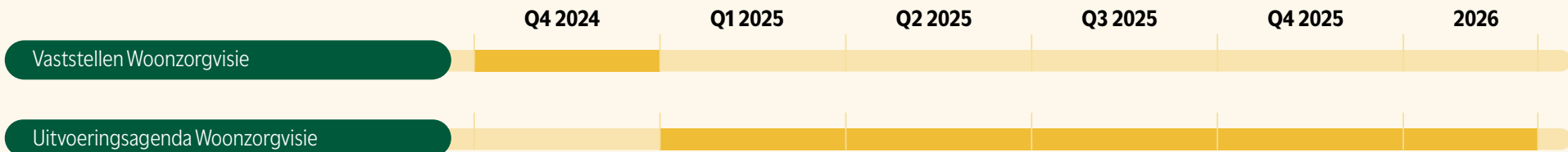
- De gemeentelijke sporthal en het zwembad zijn toegankelijk voor mensen met en zonder beperking. Dit maakt het mogelijk dat bijvoorbeeld rolstoelbasketbal en verschillende G-sporten worden aangeboden in de sporthal. Het zwembad is voorzien van een invalidentoilet, invalidenkleedkamer met douchebrancard en tillift waarmee mensen met een (ernstige) beperking vanuit de kleedkamer rechtstreeks in het water getild kunnen worden. Hierdoor kunnen verschillende doelgroepen gebruik maken van het zwembad.
- Er is een schouwrapport ‘Toegankelijkheid in openbare gebouwen’ opgeleverd vanuit Gehandicaptenplatform Tubbergen (nu Platform Inclusiviteit Tubbergen). Hierin is de bruikbaarheid, toegankelijkheid en bereikbaarheid onderzocht. De lokale werkgroep Stichting PIT is met ondersteuning vanuit de gemeente aan de slag gegaan met de uitkomsten om de toegankelijkheid van deze gebouwen te verbeteren. Zij hebben bijvoorbeeld trapliften geplaatst in openbare gebouwen, daarmee worden de toegankelijkheidsmogelijkheden vergroot.
- Er is onderzoek geweest naar de toegankelijkheid van de gemeente Tubbergen door Ongehinderd en het Gehandicaptenplatform (nu onderdeel van stichting PIT). Ongehinderd is een onderneming die de toegankelijkheid inzichtelijk maakt van publieke locaties. Ze hebben onder andere gekeken naar de toegankelijkheid van winkels in het centrum van Tubbergen en hebben verbeterpunten meegegeven aan winkeliers.
- Tijdens het stemmen zorgt de gemeente voor toegankelijke stembureaus. Op het stembureau is er bijvoorbeeld een verlaagd stemhokje. Slechthorenden en doven kunnen stemmen in het gemeentehuis, waarbij er ook een mogelijkheid is om een doventolk te raadplegen via

de laptop. Als aanvulling op het regulier stemmen rijden er ook mobiele stembureaus langs de ouderentehuizen. Dit is voor mensen die niet in staat zijn om naar een stembureau te komen en daardoor wel kunnen stemmen.

Wat gaan we extra doen

- Het vaststellen en vervolgens uitvoeren van de woonzorgvisie, met als doel passend woon(zorg) aanbod bieden voor alle inwoners. De woonzorgvisie zich richt op verschillende doelgroepen: kwetsbare ouderen, inwoners met een beperking, kwetsbare jongeren en inwoners met een psychiatrische en/of verslavingsachtergrond.

Planning

4.5 Werk & Inkomen

Maatschappelijk betekenis hebben

In het thema “Werk & Inkomen” richten we ons op de rol die werk en inkomen heeft op het hebben van maatschappelijke betekenis en het vergroten van zelfstandigheid. We begrijpen dat werk meer is dan alleen een bron van inkomen en jezelf kunnen onderhouden. Het is ook een middel die bij kan dragen aan de samenleving en het gevoel kan geven van voldoening. De gemeente richt zich daarom op het ondersteunen van arbeidsmogelijkheden voor inwoners waarvoor het niet vanzelfsprekend is En een zinvolle dagbesteding voor degenen voor wie arbeid echt niet mogelijk is.

Wat doen we al

- De gemeente werkt aan inclusief werkgeverschap. Daarvoor is gemeente Tubbergen aan-gesloten bij de Stichting Participatie Noaberkracht (SPN). De SPN is een verbonden partij van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Zij werken vanuit de gedachte dat werken de basis is van meedoen en dat werken voor iedereen beschikbaar zou moeten zijn. De SPN zoekt passend werk voor inwoners met een geïndiceerde arbeidsbeperking en begeleiden en coachen hen in dat werk. Dat kan zijn in een individuele detachering, de groenvoorziening (van Noaberkracht) of in beschut werk (bij Ontplooi).
- Samen met de 14 Twentse gemeenten hanteert de gemeente Tubbergen één aanpak voor de Social Return on Investment (SROI). Hierbij wordt de SROI ingezet als instrument om mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen of de arbeidskan-sen te vergroten. Het wordt toegepast bij geschikte aanbestedingen, waarbij de opdracht-nemer een deel van de opdrachtsom besteedt aan het bieden van werk of ontwikkelingsmo-gelijkheden van deze doelgroep. We maken hierbij gebruik van de bouwblokkenmethode

In de gemeente Tubbergen heeft elke inwoners een (betaalde) baan ofwel een zinvolle dagbesteding.

- (een overzicht met verschillende mogelijkheden/groepen om de SROI in te vullen).
- Er zijn verschillende werkgevers die open staan voor het plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierover lopen continue gesprekken om enerzijds opties te ontdekken bij bedrijven voor plaatsing en anderzijds bedrijven te informeren over de mogelijkheden.
 - We ondersteunen mensen met een uitkering richting werk of activeren ze. We bieden coaching aan, zowel individueel als groepsgericht, met als hoofddoel gezonde deelname in de samenleving. Een voorbeeld hiervan is Sporten Werkt!. Door te sporten zet iedereen op zijn of haar eigen niveau nieuwe stappen om zo (weer) aan het werk te komen en een trede te stijgen op de participatieladder. Dit is in samenwerking met het Werkatelier.
 - Tijdens de verkiezingen werken we met prokkelduo's. Dit is in samenwerking met Aveleijn. Een prokkelduo is een koppel bestaande uit een persoon zonder en met een (licht) verstan-delijke beperking. Daarmee is het tijdens de verkiezingen ook mogelijk voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking om als vrijwilliger deel te nemen.
 - We hebben het keurmerk Prestatieladder Socialer Ondernemen 30+ (PSO). Het doel van de PSO is om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op een duurzame en een kwalitatief goede wijze aan werk te helpen. Dit doet de gemeente door in de eigen organisatie werkplekken te faciliteren.
 - We zijn onderdeel van de nieuwe Twentse Belofte. Onderwijs en gemeenten in Twente mak-en een plan om te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren het onderwijs met succes afronden: De Twentse Belofte. In dat plan beschrijven we hoe we samen voorkomen dat jongeren te vroeg stoppen met hun opleiding en hoe we jongeren ondersteunen die te vroeg zijn

gestopt met hun opleiding. Hoofddoel van de Twentse Belofte is jongeren perspectief op een goede toekomst geven. Er is zowel een regionaal, als lokaal plan.

- Waar mogelijk leveren we maatwerk om mensen in de uitkering te activeren op alle leef-gebieden. Dit doen we bijvoorbeeld door mensen in de uitkering mee te nemen naar een banenmarkt of een bezoek te brengen aan potentiële bedrijven.

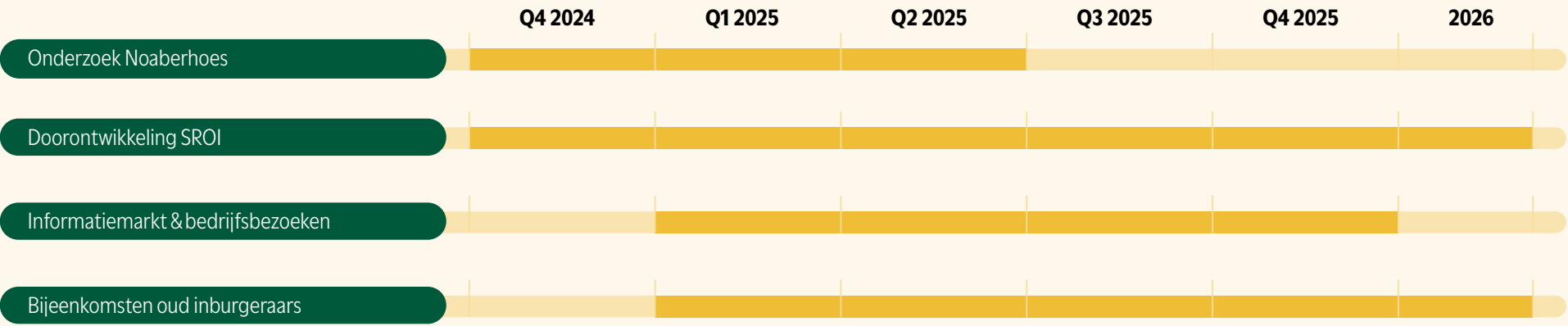
Wat gaan we extra doen

- In samenspraak met de gemeenten Dinkelland en Tubbergen, onderzoekt de SPN de mogelijkheid om een eigen lokale voorziening op te zetten. In dit zogenaamde ‘Noaberhoes’ kunnen de werknemers van de SPN, die aangewezen zijn op beschut werk, de werkzaam-heden uitvoeren die nu nog bij ‘Ontplooi’ in Almelo worden verricht. Het ‘Noaberhoes’ kan echter ook de ‘opvangplek’ en ‘uitvalsbasis’ worden voor inwoners die momenteel qua werk aan de zijlijn staan. De resultaten van dit onderzoek verwacht de SPN dit najaar te kunnen presenteren.
- We zijn continue bezig met de doorontwikkeling van de SROI bouwblokkenmethode met de 14 Twentse gemeenten en ondersteunen hierbij bedrijven om de SROI in te vullen. Bij uitdagingen om de SROI in te vullen wordt er een maatwerkoplossing geleverd. Wanneer de

oplossing vaker voorkomt wordt deze opgenomen in de bouwblokkenmethode en breiden we deze uit. Dit biedt bedrijven meer mogelijkheden voor het invullen van de SROI.

- De lokale werkgroep Stichting PIT organiseert een informatiemarkt voor het midden- en kleinbedrijf en grotere bedrijven om informatie te verschaffen over subsidiemogelijkheden en begeleiding voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is in samenwerking met Bedrijvencontact gemeente Tubbergen (BGT) en Ondernemers Verenigingen.
- Stichting PIT plant bedrijfsbezoeken in om inclusie onder de aandacht brengen bij onder-nemers.
- De gemeente organiseert bijeenkomsten voor oud inburgeraars om in contact te komen met anderen en met de oud inburgeraars en activeert hen op meerdere leefgebieden. Hiermee kunnen ze (nog) beter onderdeel van de maatschappij worden.
- De lokale werkgroep Stichting PIT gaat een infomarkt organiseren voor MKB en bedrijven om informatie te verschaffen over subsidiemogelijkheden en begeleiding voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is in samenwerking met Bedrijvencontact gemeente Tubbergen (BGT) en Ondernemers Verenigingen.
- Stichting PIT gaat bedrijfsbezoeken plannen om inclusie onder de aandacht brengen bij ondernemers.

Planning

4.6 Vrije tijd

Mee kunnen doen waar je wil

Dit thema “Vrije tijd” benadrukt het belang van toegankelijke, inclusieve en diverse vrijetijdsactiviteiten. Vrije tijd is belangrijk voor persoonlijke ontwikkeling, ontspanning en het opbouwen van sociale relaties. Daarom zet de gemeente zich in om verschillende vrijetijdsopaties te bieden of te ondersteunen, variërend van sport en recreatie tot cultuur en kunst. We werken samen met lokale organisaties en verenigingen om programma’s te ontwikkelen die inclusief en toegankelijk zijn voor iedereen.

Wat doen we al

- We zijn aangesloten bij het landelijke platform Uniek Sporten waarbij alle beweegactiviteiten te vinden zijn die geschikt zijn voor inwoners met een beperking. Daarmee wordt het voor inwoners inzichtelijk welke mogelijkheden er zijn op het gebied van bewegen.
- Samen met andere gemeenten zijn we aangesloten bij de werkgroep ‘Inclusief Sporten’ vanuit Regiovisie Twente, waarbij we inclusief sporten ook regionaal aanpakken en kijken naar de mogelijkheden.
- We zijn aangesloten bij Sport & Cultuurimpuls. Hierbij laten we kinderen gratis kennismaken met sport en cultuur in de gemeente Tubbergen, zodat ieder kind kan ontdekken wat bij hem of haar past. Voor senioren is er een overzicht gemaakt met het ontmoet- en beweegaanbod in de gemeente Tubbergen. Daarmee hebben ook senioren de mogelijkheid om te ontdekken wat bij hen past en worden ze gestimuleerd om mee te doen in de maatschappij.
- We ondersteunen en jagen inclusieve sportinitiatieven aan. Dit doen we voor verschillende doelgroepen. Denk aan een G-team bij verenigingen, sportmogelijkheden voor senioren of de stichting Voor Aangepast Sporten (VAST), een groep waar sporten voor iedereen mogelijk

In de gemeente Tubbergen kan elke inwoner meedoen aan een vorm van vrijetijdsbesteding.

- is. De werkgroep stichting PIT ondersteunt hier ook in.
- We motiveren initiatiefnemers van (sport)evenementen om ze inclusiever te maken. Verschillende hardloop/wandelevenementen maken bijvoorbeeld een toegankelijke route. De werkgroep stichting PIT ondersteunt hier ook in.
 - Jaarlijks organiseren we een sportcarrousel voor mensen met een beperking, in samenwerking met verenigingen en zorg- en welzijnspartijen. Het doel is om zowel sportverenigingen als sporters kennis te laten maken met de mogelijkheden voor inclusief sporten. zodat sporters met een beperking een sport vinden die ze leuk vinden. Net als bij elke andere inwoner weten we dat je sporten vaker doet en meer jaren doet als het een sport is die je echt leuk vindt. Op deze manier brengen we sporters en verenigingen bij elkaar.
 - We hebben een tegemoetkoming in activiteitskosten voor kinderen van ouders met een minimuminkomen. Stichting Leergeld maakt dit mogelijk. Je kan een vergoeding aanvragen voor activiteiten op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn. Ook voor volwassenen is er een tegemoetkoming in kosten, wanneer er een laag inkomen is. Dit gaat via de Bijdrage Meedoen. Activiteiten die hieronder vallen zijn bijvoorbeeld een abonnement bij de bibliotheek, lidmaatschap bij een sportvereniging of educatieve activiteiten. Daardoor kunnen zowel kinderen als volwassenen toch meedoen met activiteiten ondanks financiële belemmeringen.
 - Fit & Vitaal Tubbergen biedt verenigingen educatie en trainingen aan, zodat zij de vereniging inclusiever kunnen maken en meer kennis krijgen van het onderwerp. Dit gebeurt onder andere door een jaarlijks sportcafé.
 - In de gemeente Tubbergen zijn een aantal inclusieve speeltuinen aanwezig. Bij vervanging

van speelplekken houden we rekening met toegankelijkheid.

- We ondersteunen de Klup Twente, waar vrijetijdsbesteding wordt aangeboden voor mensen met een beperking.
- Binnen cultuureducatie is er aandacht voor inclusie. Ze zetten in op talentontwikkeling, om te kijken wat er past bij een kind. Dit doen ze bijvoorbeeld door dans, theaterbezoeken of zang. Kinderen die kennis nemen van cultuur en er actief mee bezig zijn, doen mee aan de samenleving en ontwikkelen begrip voor andere normen, waarden en culturen.

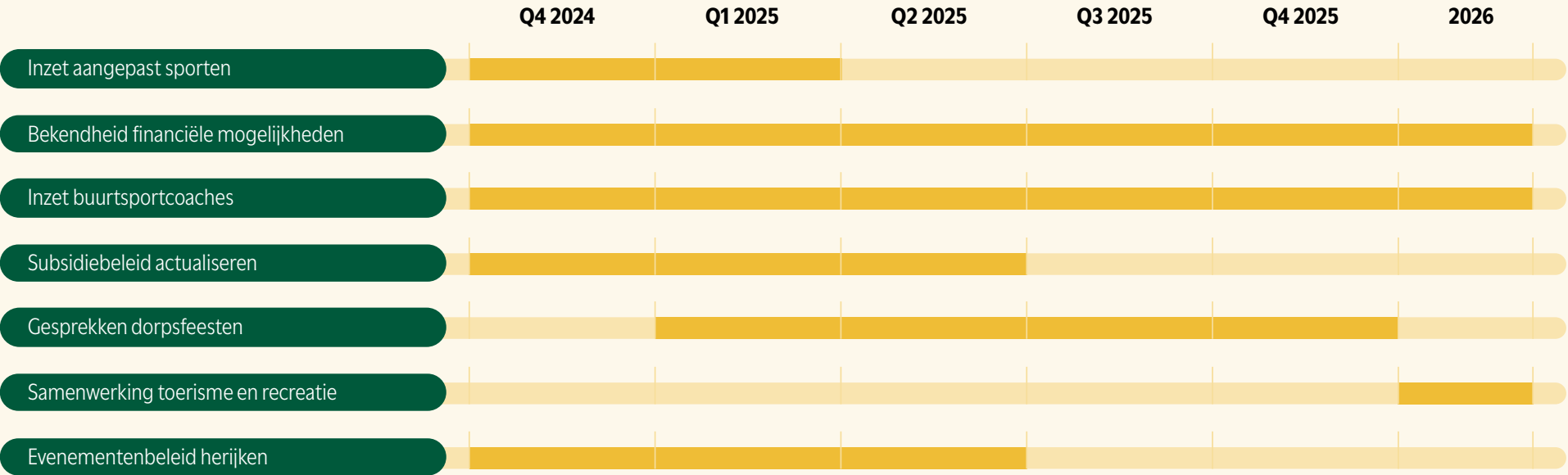
Wat gaan we extra doen

- Het aangepast sporten organiseren we centraal om vanuit daar te kijken wat de beweegbehoefte is voor het individu. Een vervolg hierin kan zijn om met een vereniging in gesprek te gaan en te praten over de mogelijkheden in het reguliere aanbod of op welke manier ze hun bestaande aanbod kunnen uitbreiden.
- We zetten in op meer bekendheid rondom financiële mogelijkheden voor vrije tijd. Hiervoor gebruiken we onder andere het bereik van Fit & Vitaal Tubbergen, zodat ook inwoners met

financiële belemmeringen weten dat ze mee kunnen doen aan activiteiten.

- We zetten buurtsportcoaches in op het thema inclusief sporten, zodat het voor iedere inwoner mogelijk is om een passende sport te vinden. Zij voeren onder andere bestaande beweegactiviteiten uit en in spelen in op de behoefte van inwoners.
- We actualiseren ons subsidiebeleid, zodat subsidies aansluiten bij en bijdragen aan onze beleidsdoelstellingen. Initiatieven kunnen daarmee in de toekomst ook getoetst worden op de mate waarin zij bijdragen aan een inclusievere samenleving.
- De lokale werkgroep Stichting PIT voert gesprekken met organisaties die de dorpsfeesten organiseren om te kijken hoe ze mensen in armoede toch kunnen laten deelnemen aan bijvoorbeeld dorpsfeesten.
- We zoeken de samenwerking op met het beleidsveld toerisme en recreatie. Waar mogelijk worden elementen uit de inclusieagenda opgenomen in de uitvoering van projecten en activiteiten uit het ambitiedocument toerisme en recreatie Tubbergen en Dinkelland.
- De gemeente Tubbergen gaat haar evenementenbeleid herijken en heeft daarbij specifiek aandacht voor toegankelijkheid.

Planning

4.7 Vervoer

Jezelf kunnen verplaatsen

In de gemeente Tubbergen heeft elke inwoner de mogelijkheid om te reizen van A naar B, met of zonder ondersteuning.

Het thema “Vervoer” gaat over het streven naar een toegankelijk en inclusieve omgeving, die ondersteunt in het zelfstandig kunnen verplaatsen van A naar B. We willen dat iedereen de vrijheid heeft om te reizen voor werk, school, zorg of vrije tijd. Daarnaast is mobiliteit niet alleen belangrijk voor bijvoorbeeld werk, maar biedt het ook mogelijkheden voor sociale inclusie, om elkaar te kunnen ontmoeten. De openbare ruimte speelt hier ook een rol in, want vervoer vindt grotendeels plaats in de openbare ruimte.

Wat doen we al

- We maken bus perrons toegankelijk voor het in- en uitstappen van inwoners. Daarbij zijn bushaltes voorzien van geleide tegels. Zo kunnen mensen met toegankelijkheidswensen toch gebruik maken van het openbaar vervoer.
- In samenwerking met stichting Welzijn Tubbergen Dinkelland (SWTD) bieden we opfriscursussen aan voor autorijden voor 65+ers. Bij deze cursus kunnen inwoners hun verkeerskennis opfrissen en testen om vervolgens veilig aan het verkeer deel te nemen. Daarmee kunnen inwoners op latere leeftijd zich nog steeds zelfstandig verplaatsen.
- In de gemeente bieden we in samenwerking met SWTD al 5 jaar ANWB AutoMaatje aan. Inwoners van de gemeente Tubbergen die minder mobiel zijn en die geen beschikking hebben over vervoer kunnen gebruik maken van ANWB AutoMaatje. Dit is een vervoerservice waarbij vrijwillige chauffeurs

minder mobiele plaatsgenoten vervoeren. Naast vervoer gaat AutoMaatje ook om het verminderen van eenzaamheid.

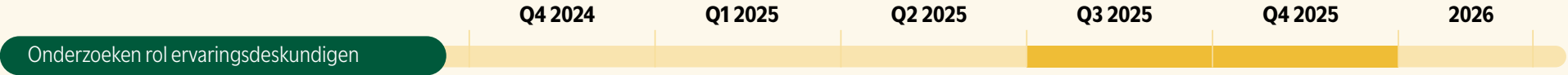
- Ongehinderd heeft de toegankelijkheid van het centrum van Tubbergen getoetst. Hier wordt ingegaan op bijvoorbeeld parkeerplaatsen voor gehandicapten en zijn er voor de toekomst criteria opgesteld waar de openbare ruimte minimaal aan moet voldoen om toegankelijk te zijn.
- Eén van de algemene uitgangspunten voor de weginrichting is dat goede toegankelijkheid voor inwoners met een beperking en mindervaliden wordt geborgd. Waar nodig wordt overleg gevoerd met organisaties die instaan voor de belangen van gehandicapten/mindervaliden.
- Voor kinderen die een indicatie hebben voor het Leerlingenvervoer, inburgeraars en Internationale schakelklas leerlingen (ISK) hebben we de zogeheten ‘meedoen pas’ en ‘voor elkaar pas’. Dit houdt in dat ze vrij kunnen reizen naar werk of school met Arriva. Aanvullend daarop mogen ze ook van die pas gebruik maken in het weekend of in de avonden. Dit maakt het mogelijk om ook buiten werk, of school, te participeren in de maatschappij.

- Op projectbasis kijken we met samen met inwoners naar straten in alle kernen of er verbeteringen nodig zijn om de straten toegankelijk te krijgen. Bepaalde verbetering worden daarin ook aangedragen vanuit participatietrajecten die projectleiders aangaan met de buurten.

Wat gaan we extra doen

- We gaan onderzoeken of er mogelijkheden zijn om ervaringsdeskundigen mee te laten kijken bij de inrichting van de openbare ruimte en we dit kunnen borgen in de werkprocessen.

Planning

4.8 Welzijn, Gezondheid & Ondersteuning

Assistentie dichtbij wanneer nodig

In het thema “Welzijn, Gezondheid en Ondersteuning” gaan we in op de rol van de gemeente bij het bevorderen van welzijn en gezondheid voor inwoners. Welzijn is meer dan alleen fysiek en mentaal goed in je vel zitten en gezond zijn. Het gaat ook om het gevoel of je tevreden bent in je leven. De gemeente heeft als taak om ondersteuning te bieden op gebied van gezondheid en ondersteuning. We vinden het daarbij belangrijk dat welzijn, gezondheid en ondersteuning goed op elkaar aansluiten.

Wat doen we al

- SWTD is de uitvoeringsorganisatie voor welzijnswerk waarbij de gemeente de opdracht heeft meegeven om bij te dragen aan inclusie. Zij doen dit door diverse initiatieven, op verschillende thema's. Onderstaande biedt een beknopt overzicht:
 - > Armoedepreventie, waarbij ze onder andere ondersteuning bieden, maar ook helpen bij het invullen van formulieren en administratie. Dit heet thuisadministratie en formulierenservice (TAFT).
 - > Jeugd, waarbij ze onder andere inzetten op sociale ontmoeting (actief na school).
 - > Senioren, waarbij ze met name inzetten op eenzaamheid door bijvoorbeeld het organiseren van open eettafels of huiskamers.
 - > Mantelzorg, waarbij ze zorgvrijwilligers ondersteunen, begeleiden en waarderen.
 - > Vrijwillige inzet, waarbij ze ondersteuning, deskundigheidsbevordering en bemiddeling bieden over vrijwilligerswerk.

In de gemeente Tubbergen zijn de inwoners gelukkig, gezond en kijk ze naar elkaar om. Waar nodig ontvangen zij ondersteuning.

- We zetten in op dementie in de gemeente Tubbergen. Dit doen we in samenwerking met SWTD, door het aanbieden van training voor medewerkers van de gemeente, verenigingen, organisaties en winkeliers.
- De nota financiële gezondheid 2024-2028 is vastgesteld. Hiermee zetten we ons in om onze inwoners in 2028 minimaal even financieel gezond te houden als in 2021. Dit doen we door armoede te voorkomen en actief ondersteuning en hulp te bieden. Daarmee ondersteunt de gemeente inwoners om mee te kunnen doen en bevordert ze het welzijn van de inwoners.
- We kijken (vanuit Wmo) naar een passende ondersteuning zodat iedereen mee kan (blijven) doen in de maatschappij. Hierbij gaan we uit van eigen kracht en eigen regie. We zetten bijvoorbeeld in op Powerful Aging, waarin inwoners werken aan krachtig oud worden, zodat ze langer zelfstandig kunnen blijven.
- We sluiten aan bij Twentse Koers waar inclusie terugkomt in projecten van de verschillende thema's: jeugd, bestaanszekerheid, ouderen, mentale gezondheid en preventie & gezondheid. Twentse Koers is een strategische samenwerking tussen de veertien Twentse gemeenten, zorgverzekeraar en zorgkantoor Menzis, GGD Twente en Provincie Overijssel. Doel is om samen met andere partners voor inwoners de juiste zorg op de juiste plek te realiseren.
- In verschillende kernen hebben we een dorpsondersteuner aangesteld, samen met het dorp. Een dorpsondersteuner ondersteunt de inwoners uit het dorp om vitaal en veerkrachtig te blijven en signaleert vroegtijdig sociale vraagstukken, individuele problematieken of ondersteuningsvragen.
- De nota publieke gezondheid is vastgesteld. Hierin zijn verschillende acties opgenomen

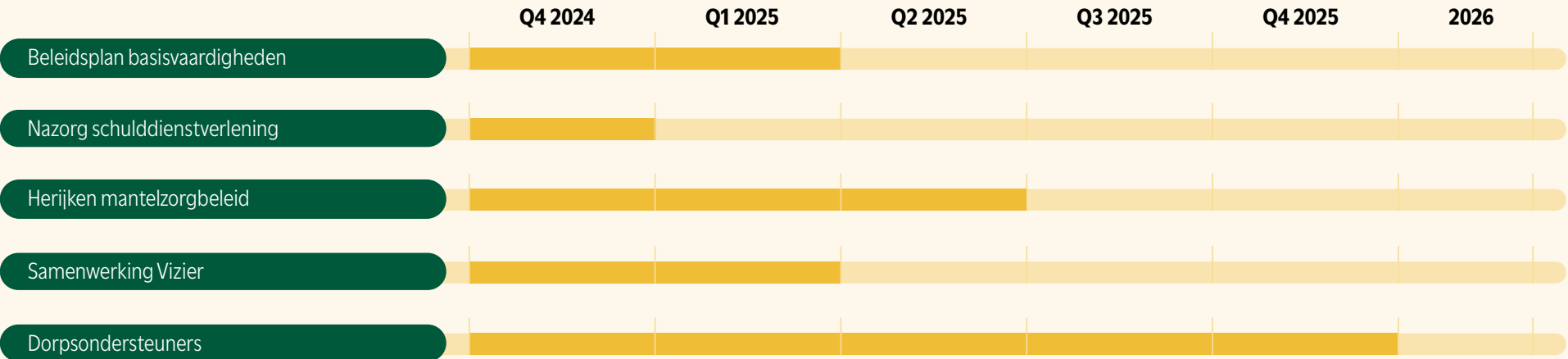
- onder de noemer van Sociale Gezondheid en Mentale Gezondheid die raakvlak hebben met inclusie. Dit is onder andere het project Welzijn op Recept, gericht op mentale gezondheid. Binnen dit project hebben de dorpsondersteuners een belangrijke rol samen met de professionals in de eerstelijnszorg.
- We zijn aangesloten aan bij de Innovatiegarage, waarin zorgketenprocessen rondom de oudere inwoner in Noordoost Twente beter en slimmer worden georganiseerd. Dit is in samenwerking met zorgaanbieders, ziekenhuizen en gemeenten. Dit wordt ondergebracht bij Twentsekoers.
 - We hebben in samenwerking met SWTD één loket opgezet voor inwoners met vragen over welzijn, inkomen, jeugd en zorg. Voorheen moesten zij naar verschillende loketten, op deze manier werken we zo laagdrempelig mogelijk en streven we ernaar inwoners zo vroegtijdig mogelijk te ondersteunen.

Wat gaan we extra doen

- Het beleidsplan basisvaardigheden wordt vastgesteld (gericht op taal). We willen het proces van signaleren, herkennen en doorverwijzen bij mensen met onvoldoende basisvaar-

- digheden verbeteren en hiervoor passend aanbod creëren, zodat ze de basisvaardigheden kunnen ontwikkelen. Want wanneer de basisvaardigheden op orde zijn, is het gemakkelijker mee te doen in de samenleving.
- In het kader van armoede wordt er bij schulddienstverlening extra ingezet op nazorg. We bieden ondersteuning en willen hiermee voorkomen dat mensen terugvallen in financiële problemen. Denk hierbij aan cursussen over financiële (zelf)redzaamheid.
 - We herijken het mantelzorgbeleid. Er wordt een behoefteonderzoek uitgevoerd onder de mantelzorgers in het kader van waardering en ondersteuning. Dit biedt een startfoto van mantelzorg in de gemeente Tubbergen. Met de uitkomsten gaan we aan de slag.
 - In het kader van antidiscriminatie zetten we de samenwerking met stichting Vizier Oost voort om in te zetten op preventie. We maken antidiscriminatie onderdeel van deze Lokale Inclusie Agenda en zullen in de jaargesprekken en dienstverleningsovereenkomst met Vizier ook opdracht geven om in de geest van deze inclusie agenda te handelen.
 - Bij een succesvolle pilot ‘Dorpsondersteuners’ verkennen we samen met de inwoners in de kernen waar nog geen dorpsondersteuner de mogelijkheden. Leidend daarbij is de lokale behoefte en daarmee draagvlak voor de inzet van een dorpsondersteuner.

Planning

5. Implementatie, borging & evaluatie

Een doorlopend proces

Onderdeel van deze Lokale Inclusie Agenda is de implementatie, borging en evaluatie van het proces. We benadrukken dat deze agenda een doorlopend proces is, waarbij jaarlijkse evaluaties belangrijk zijn om onze voortgang te monitoren en waar nodig bij te sturen. Dit maakt de Lokale Inclusie Agenda een dynamisch document. Daarom is er gekozen voor een planning tot en met 2026, zodat er ruimte is om bij te stellen waar nodig.

5.1 Implementatie

De komende jaren gaan we aan de slag met de implementatie van de Lokale Inclusie Agenda. Dit doen we samen met de lokale organisaties en vrijwilligers die zich hier voor inzetten. We gaan samen met lokale partners de initiatieven opzetten en uitvoeren, en waar nodig, nieuwe samenwerkingen aangaan om de Lokale Inclusie Agenda te versterken. Het betrekken van lokale vrijwilligers en organisaties bij de uitvoering zorgt ervoor dat we hun kennis en ervaring kunnen inzetten en dat de initiatieven zijn afgestemd op de behoeften van de inwoners.

5.2 Borging

Om ervoor te zorgen dat de Lokale Inclusie Agenda blijvend effect heeft speelt bewustwording een grote rol. Een belangrijk onderdeel van deze borging is het thema "Inclusie in het DNA". Dit houdt in dat inclusie onderdeel wordt in het handelen bij de medewerkers en de organisatie. De beleidsmedewerker Welzijn die 8 uur voor het thema inclusie heeft binnen de gemeente is verantwoordelijk voor het onder de aandacht brengen van inclusie bij de verschillende beleidsterreinen.

5.3 Evaluatie

Ieder voorjaar vindt er een moment plaats om de Lokale Inclusie Agenda te evalueren en de voortgang te beoordelen. Dit doen we samen met interne (medewerkers van de gemeente) en externe (samenwerkingsorganisaties en/of inwoners) belanghebbenden die een onderdeel zijn van deze Lokale Inclusie Agenda. Hun input kan waardevolle inzichten bieden voor verbeterpunten voor de opvolgende jaren, waarin we de acties kunnen bijstellen.

5.4 Financiën

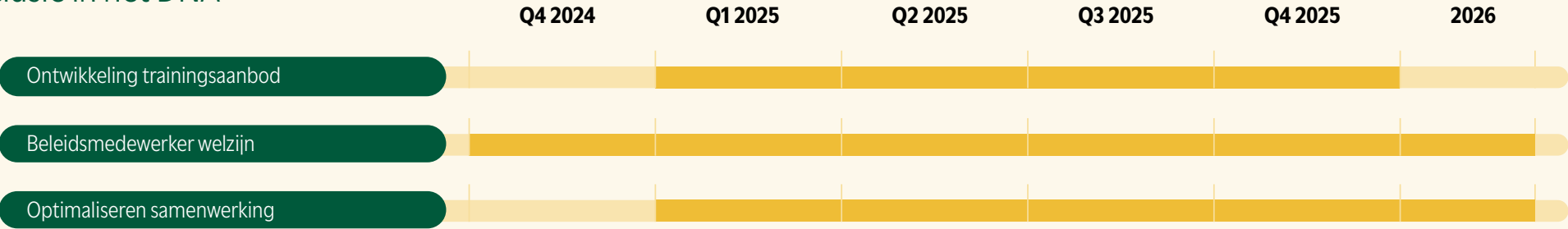
Inclusie is een thema dat breed door de organisatie plaatsvindt. Daarom wordt er gebruik gemaakt van bestaande middelen die gereserveerd staan per afdeling. Aanvullend daarop wordt voor initiatieven uit de samenleving het Leefbaarheidsfonds ingezet. Ook is het mogelijk om op gebruik te maken van de middelen uit de brede Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (brede SPUK GALA) waar deze raakvlak hebben met het thema inclusie.

Bij de jaarlijkse evaluatie kijken we vooruit op welk thema we extra kunnen inzetten. Daarbij wordt ook jaarlijks gekeken of en hoeveel middelen er eventueel extra nodig zijn voor projecten die er bij kunnen komen.

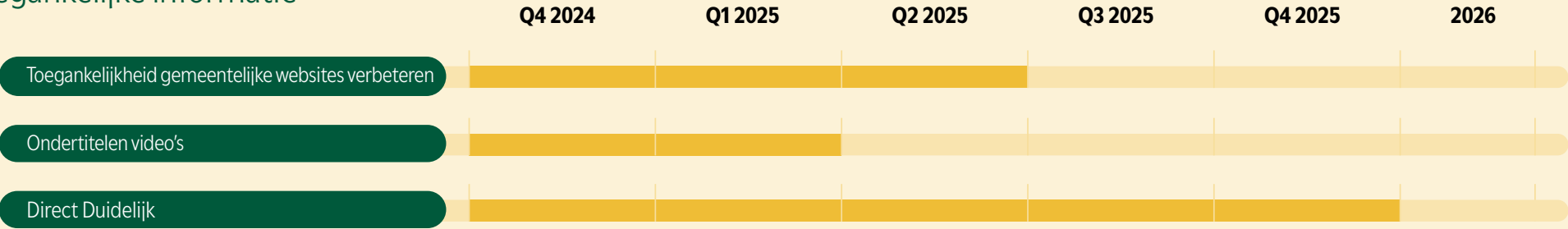

Bijlage 1. Overzicht planning

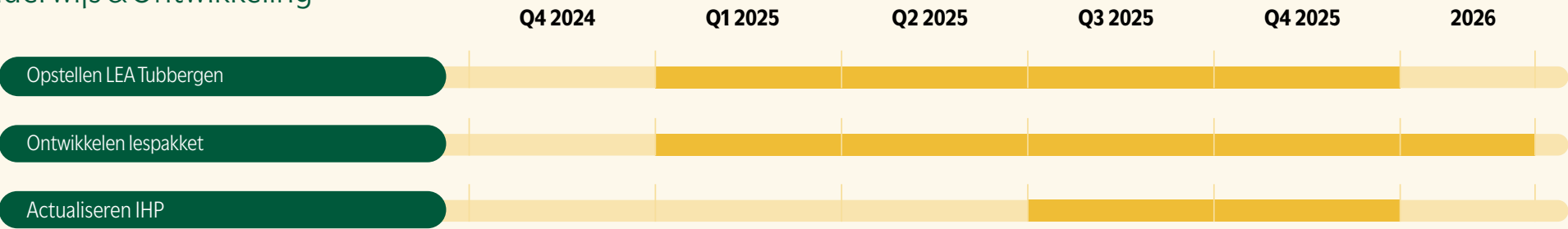
Inclusie in het DNA

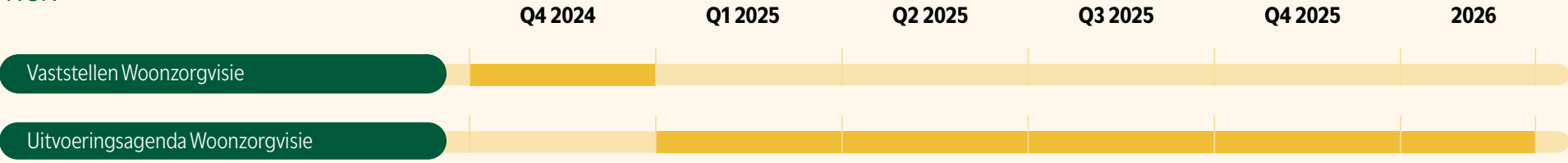
Toegankelijke informatie

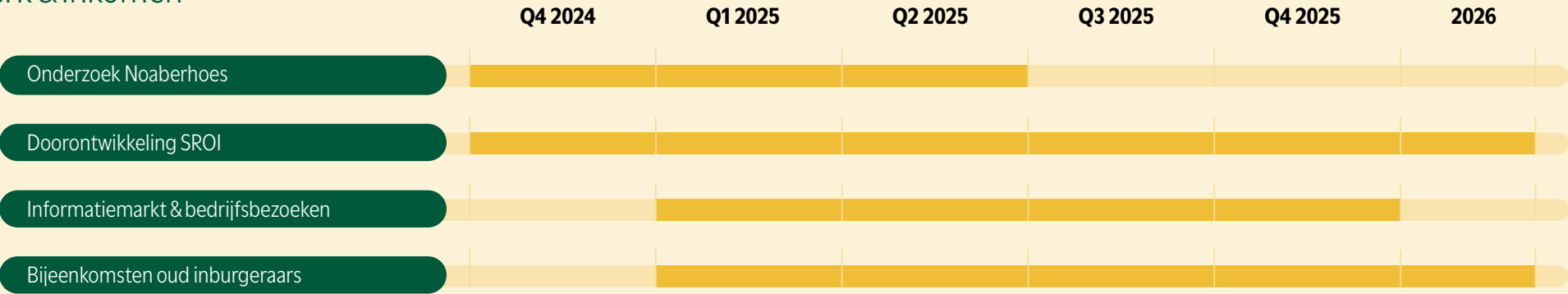
Onderwijs & Ontwikkeling

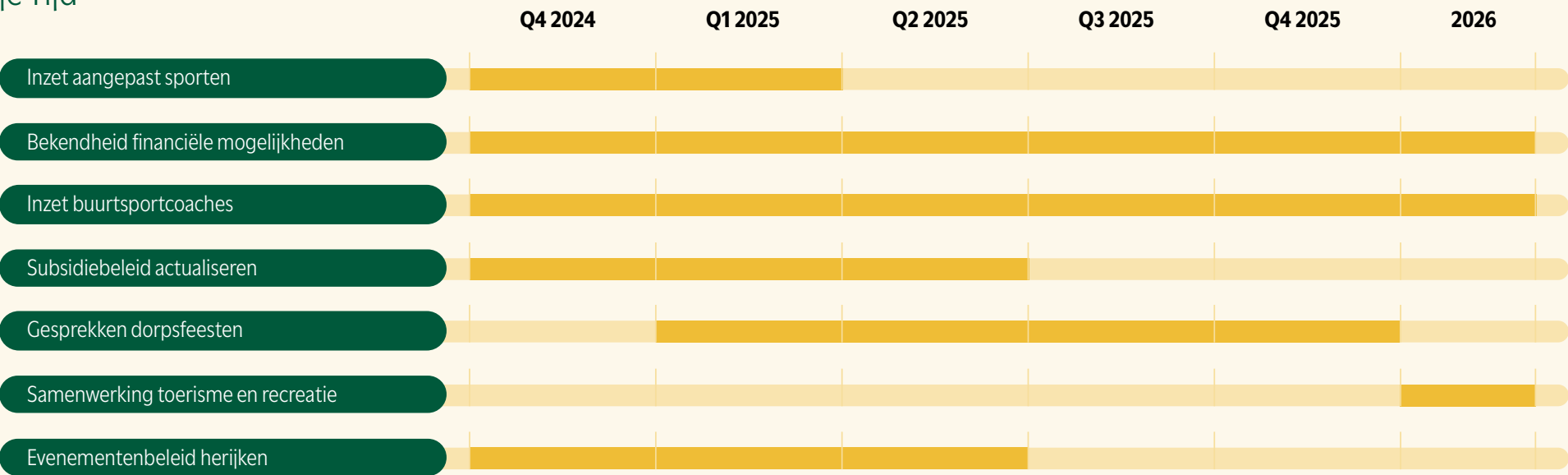
Wonen

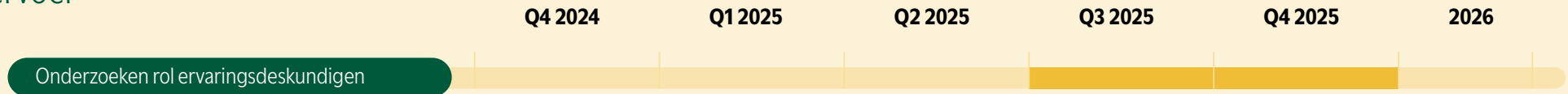
Werk & Inkomen

Vrije Tijd

Vervoer

Welzijn, Gezondheid & Ondersteuning

